

Poučení k formuláři „Přehled OSVČ za rok 2023“

Obecné informace

Přehled o výši daňového základu ze samostatné výdělečné činnosti a zaplacených zálohách na pojistné, dle § 24 odst. 2 a 3 zákona č. 592/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) povinna předložit Zdravotní pojišťovně ministerstva vnitra České republiky (ZP MV ČR), pokud byla v roce 2023 jejím pojištěncem, **nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podle zvláštního zákona podat daňové přiznání k dani z příjmu za zdaňovací období 2023**. V návaznosti na lhůty pro podání daňového přiznání podle daňového řádu je mezní termín pro podání Přehledu OSVČ za rok 2023 stanoven na **2. května 2024**, pokud poplatník (popř. daňový poradce) přiznání podává nebo má povinnost podat do 2. dubna 2024. Podává-li OSVČ daňové přiznání po 2. dubnu 2024 elektronicky, posouvá se mezní termín pro podání přehledu na 3. červen 2024. Zpracovává-li daňové přiznání daňový poradce po 2. dubnu 2024, posouvá se mezní termín pro podání přehledu na **1. srpna 2024**. Tyto skutečnosti uvede OSVČ v části 3 Přehledu.

Povinnost podat Přehled o příjmech a výdajích do **8. dubna 2024** má OSVČ i v případě, že není povinna podle zvláštního předpisu daňové přiznání podávat (má nízké příjmy, má pouze příjmy zdaňované zvláštní sazbou daně apod.). Povinnost podat Přehled mají také OSVČ, které ukončily samostatnou výdělečnou činnost, resp. změnily zdravotní pojišťovnu, v roce 2023 nebo v roce 2024 před lhůtou pro podání Přehledu. Přehled odevzdává i OSVČ, která byla v roce 2023 v paušálním režimu a její daň není rovna paušální dani.

Pokud se dodatečně změni skutečnosti uvedené v tomto Přehledu, je OSVČ povinna do 8 dnů ode dne, kdy se o změně dozvěděla, podat opravný Přehled a do 30 dnů doplatit dlužné pojistné. Nebyl-li Přehled opraven na základě dodatečně zjištěných skutečností (např. opravné nebo dodatečné daňové přiznání, kontrola FÚ apod.), ale pouze opravuje nepřesně nebo chybně vyplněný Přehled, nejedná se o opravný Přehled, ale jen o opravu řádného Přehledu.

Spolupracující osoba, pokud na ni lze podle zákona o daních z příjmů rozdělovat příjmy a výdaje, je považována za OSVČ. Musí tedy být po celou dobu, kdy postupuje jako spolupracující osoba, u zdravotní pojišťovny přihlášená v kategorii OSVČ, podává samostatný Přehled a platí zálohy na pojistné, pokud není od placení záloh osvobozena.

1. Identifikace pojištěnce

OSVČ uvede svoje základní identifikační údaje (jméno, příjmení, adresu, rodné číslo / číslo pojištěnce, identifikační číslo, bankovní spojení), na jejichž základě je zavedena v evidenci ZP MV ČR. Pro hlášení změny údajů stanovených zákonem je OSVČ povinna používat tiskopisy, které jsou vydávány, příp. schváleny ZP MV ČR (např. Přihláška a evidenční list pojištěnce, Oznámení pojištěnce o změně údajů).

2. Prohlášení pojištěnce

Osvobození od platby záloh je možné jen u zákonem vyjmenovaných skupin OSVČ. **Osvobození od platby záloh nemusí znamenat, že se v Přehledu nestanovuje minimální vyměřovací základ.**

Povinnost hradit zdravotní pojišťovně zálohy na pojistné neplatí pro OSVČ v měsících:

a) ve kterých OSVČ byla současně zaměstnancem a samostatná výdělečná činnost nebyla hlavním zdrojem příjmů; pojistné za takové měsíce zaplatí formou doplatku,

b) ve kterých byla OSVČ po celý kalendářní měsíc uznána neschopnou práce, nebo jí byla nařízena karanténa podle zvláštních právních předpisů. Minimální vyměřovací základ se sníží na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních měsíců, pokud OSVČ měla nárok na výplatu nemocenského OSVČ,

c) ve kterých byla OSVČ v paušálním režimu a hradila paušální zálohy.

Minimální vyměřovací základ nebyl v roce 2023 stanoven pro OSVČ, která nebyla poplatníkem v paušálním režimu, a to v kalendářních měsících, ve kterých po celý takový kalendářní měsíc trvala některá z následujících skutečností:

a) plátcem pojistného byl i **stát**; osoby, za které je plátcem pojistného i stát, jsou uvedeny v § 7 odst. 1 zákona číslo 48/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů (např. nezaopatřené dítě, poživatel důchodu, příjemce rodičovského příspěvku atd.),

b) v **zaměstnání** bylo odvedeno pojistné vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu platného pro zaměstnance,

c) OSVČ pobírala **nemocenské** z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných (při odevzdání Přehledu doloží OSVČ tuto skutečnost potvrzením ČSSZ),

d) OSVČ byla osobou s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním **postížením**, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P podle zvláštního právního předpisu,

e) OSVČ dosáhla věku potřebného pro nárok na **starobní důchod**, avšak nesplnila další podmínky pro jeho přiznání,

f) OSVČ celodenně osobně a řádně **pečovala** alespoň o jedno dítě do 7 let nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku; podmínky celodenní péče jsou upraveny zákonem.

3. Přiznání k dani z příjmů

Daňové přiznání za rok 2023 se podává správci daně nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Po tomto termínu se lhůta prodlužuje o jeden měsíc, pokud OSVČ podává daňové přiznání elektronicky. Zpracovává-li daňové přiznání daňový poradce nebo má-li OSVČ povinnost mít účetní uzávěrku ověřenou auditorem, prodlužuje se lhůta pro podání daňového přiznání za rok 2023 nejpozději do šesti měsíců po uplynutí zdaňovacího období. OSVČ, která podle zvláštního právního předpisu účtuje v hospodářském roce a daňové přiznání bude podávat později než v řádném termínu, je povinna **do 2. dubna 2024** oznámit ZP MV ČR datum, ke kterému bude podávat daňové přiznání. Pokud má OSVČ povolen odklad podání daňového přiznání, vyznačí tuto skutečnost spolu s datem podání daňového přiznání.

4. Pojistné OSVČ

Řádek 3

Do Přehledu se uvede Daňový základ. Daňovým základem se rozumí dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti podle zákona o daních z příjmů, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmů fyzických osob z řádku 37 Daňového přiznání (řádek 113 Přílohy č. 1). Výše daňového základu u OSVČ vykazující daňovou ztrátu je nulová.

Řádek 4

Počet kalendářních měsíců, ve kterých v roce 2023 trvala samostatná výdělečná činnost.

Řádek 5

Počet kalendářních měsíců z Řádku 4 vyznačte jednotlivě křížkem, ve kterých trvala samostatná činnost a OSVČ byla pojištěna u ZP MV ČR.

Řádek 6

Počet kalendářních měsíců, ve kterých OSVČ byla povinna **dodržet minimální vyměřovací základ**. Minimální vyměřovací základ je stanoven všem OSVČ, kromě zákonem stanovených výjimek viz bod 2. Prohlášení pojištěnce. OSVČ, která byla v paušálním režimu a její daň není stanovena v paušální výši, zapíše hodnotu rovnající se řádku 4.

Řádek 9

Minimální měsíční vyměřovací základ pro rok 2023 je roven částce 20 162 Kč. Tato částka se násobí počtem měsíců uvedených v Řádku 6. Roční minimum pro rok 2023 činí 241 944 Kč.

Řádek 14

Vyměřovací základ OSVČ za rok 2023 se stanovuje jako 50 % daňového základu, tj. $0,50 \times$ Řádek 3. Pokud je výsledná částka menší než částka Řádku 9, zapíše se částka Řádku 9.

Řádek 16

Pojistné za rok 2023 ($0,135 \times$ Řádek 14 \times Řádek 5) / Řádek 4. Zaokrouhлено na celé Kč nahoru.

5. Přeplatek (Doplatek)

Řádek 41

Úhrn skutečně zaplacených záloh na pojistné za měsíce roku 2023, odvedených na účet ZP MV ČR a nevráceného přeplatku podle Přehledu za rok 2022, použitého na úhradu záloh v roce 2023. Platby přijaté do 8. ledna 2024 včetně lze započítat do úhrnu zaplacených záloh Přehledu OSVČ za rok pouze v případě, že se tyto platby vztahují k zálohám na pojistné roku 2023. Do Řádku 41 se nezahrnují platby penále ani pokut.

Řádek 43

Přeplatek (Doplatek) = Řádek 41 – Řádek 16 (+) = PŘEPLATEK (–) = DOPLATEK

Poznámka: Doplatek pojistného je splatný do 8 dnů po dni, ve kterém byl, popřípadě měl být podán Přehled za rok 2023. Pro správnou identifikaci platby je nutné uvést variabilní symbol, pro OSVČ je to číslo pojištěnce – většinou rodné číslo bez lomítka.

Prokázaný přeplatek, činí-li více než 200 Kč, poukáže příslušné pracoviště ZP MV ČR na účet plátce pojistného ve lhůtě stanovené zákonem. Při posuzování výše přeplatku přihlíží zdravotní pojišťovna k tomu, zda plátce nemá vůči zdravotní pojišťovně splatný závazek (dluh, penále atd.). Pojištěnec uvede, zda žádá o vrácení přeplatku nebo o jeho použití na úhradu záloh na pojistné v dalším období. Přeplatky do výše 200 Kč jsou vždy převedeny na úhradu záloh na pojistné v dalším období. Pojištěnec, v případě přeplatku, zvolí, zda žádá jeho vrácení na bankovní účet (výše uvedený) nebo poštovní poukázkou.

6. Nová výše zálohy

Řádek 51

Výpočet výše zálohy **Z** = $(0,135 \times 0,50 \times$ Řádek 3) / Řádek 4, zaokrouhлено na celé Kč nahoru. Význam mají pouze kladné hodnoty zálohy.

Typ zálohy

- částku **2 968 Kč** zapíše OSVČ, pro kterou platí minimální vyměřovací základ, a částka vypočtená podle vzorce je nižší nebo rovna hodnotě 2 968.
- částku vypočtenou podle vzorce** zapíše OSVČ:
 - pokud částka vypočtená podle vzorce je vyšší než hodnota 2 968.
 - pro kterou není stanoven minimální vyměřovací základ.
- nulu** zapíše OSVČ, která je zároveň zaměstnaná a samostatná výdělečná činnost není hlavním zdrojem jejích příjmů nebo již v roce 2024 nebude samostatnou výdělečnou činnost vykonávat.

7. Datum vyplnění a podpis pojištěnce

Obecné informace, seznam jednotlivých pracovišť, čísla účtů a další informace naleznete na internetové adrese: www.zpmvcr.cz. Vaše další dotazy k podání Přehledu OSVČ Vám rádi zodpovíme na infolince **222 222 255** nebo e-mailem na adrese info@zpmvcr.cz.